

FN-forbundets hørings svar til Retten til et Bedre Liv, Udkast til Strategi til Danmarks Udviklingssamarbejde

FN-forbundet finder det positivt, at udkastet lægger vægt på Danmarks rolle i forhold til en international retsorden, og at udviklingspolitikken skal bygge på multilaterale aftaler – herunder særligt FN's 2015-mål og FN's menneskerettighedskonventioner, standarder, normer og instrumenter. Udkastet kommer i naturlig forlængelse af lovforslaget og dets henvisning til at indsatsen skal være i overensstemmelse med bl.a. FN-pagten.

Dog er det for FN-forbundet vigtigt at sikre, at fattigdomsmålsætningen stadig er det overordnede udgangspunkt, hvilket vi også anførte i vores hørings svar til ny lov: "Målet for Danmarks udviklingssamarbejde skal være at bekæmpe fattigdom. Indsatsen skal bygge på et samarbejde med landenes regeringer og civilsamfund, som fremmer menneskerettigheder, demokratisering, bæredygtig udvikling og ressourceforvaltning samt fred og stabilitet. Samarbejdet skal ske i overensstemmelse med FN-pagten og de gældende internationale konventioner og aftaler og med respekt for rammerne for internationalt anerkendte principper og mål for udviklingssamarbejde."

Dette bør ske inden for rammerne af internationale bestræbelser for at tilvejebringe global bæredygtig udvikling, en retfærdig fordeling af naturressourcerne og for at bekæmpe økonomisk, social, kulturel og politisk ulighed. Danmarks udviklingssamarbejde skal bidrage til at fremme en mere retfærdig, fredelig og stabil verden. Udviklingspolitikken sigter således på at finde og fremme fælles og holdbare løsninger på globale udfordringer og indgår som et centralt element i dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik og dermed i Danmarks globale engagement.

Det skal samtidig klart fremgå, at bistanden skal ydes gennem samarbejde/partnerskaber med modtagerlandene, herunder at dansk udviklingssamarbejde skal gennemføres i et samarbejde med offentlige, multilaterale og private partnere, og tilrettelægges for at sikre størst muligt lokalt ejerskab, som sikrer de pågældende landes ejerskab til programmerne og er i overensstemmelse med principperne i Paris Deklarationen, Accra Handlingsplanen og Busan Slutdokumentet.

I forhold til afsnittet om grøn vækst, betyder det en vækst, som kommer de fattigste grupper til gode. Mht. øvrige kommentarer til afsnittet henvises til vores fælles hørings svar i regi af 92-gruppen, ligesom vi også er med i NGO-forums hørings svar.

Løbende henvises i udkastet til det multilaterale niveau, vigtigheden af Danmarks multilaterale engagement, og styrkede multilaterale partnerskaber. Multilateral bistand er en væsentlig og nødvendig del af den danske indsats, hvorfor det skal påhvile udviklingsministeren at følge arbejdet i de multilaterale bistandsorganisationer, og på den baggrund koordinere samarbejdet mellem de bilaterale og multilaterale aktiviteter i dansk bistand. Dette vil være en form for pålæg om 'aktiv multilateralisme' i Danidas arbejde, som i strategien bl.a. formuleres "Vi vil genindføre den aktive multilateralisme og gennem årlige vurderinger af vores multilaterale partnerskaber styrke fokus og sammenhæng i den danske multilaterale indsats og samspillet mellem det bi- og multilaterale udviklingssamarbejde."

Det kan over de seneste 20 år konstateres, at den multilaterale andel af den danske udviklingsbistand er reduceret betragteligt. I 1992 udgjorde den multilaterale andel af dansk

udviklingsbistand 47 %; i 1998 var tallet 38 %, mens den i 2010 var reduceret til 29 %. I forlængelse af præciseringen af 0,7 % som bistandsmål skal det derfor pointeres, at der bør tilstræbes en ligelig fordeling mellem multilateral og bilateral bistand, og i det omfang en sådan fordeling fraviges, skal det ske på baggrund af konkrete analyser og begrundelser.

Dertil er det vigtigt at anerkende, at udviklingslandenes udvikling og tilpasningsproces er omkostningskrævende og derfor kræver tilførsel af additional finansiering, f.eks. gennem en global skat på finansielle transaktioner eller andre innovative finansieringskilder. Det er godt, at det i strategien noteres, at Danmark vil styrke indsatsen i kampen for at lukke skattehuller, bekæmpe illegale kapitaloverførsler og fremme en mere effektiv og retfærdig beskatning af udvinding af naturressourcer; det bliver interessant at se, hvordan det i praksis kan føres ud i livet.

I strategiudkastet markeres, at Danmark vil arbejde for at fremme alle menneskerettigheder, såvel de økonomiske, sociale og kulturelle som de borgerlige og politiske. På den baggrund vil det være naturligt, at der også direkte henvises til "Retten til udvikling", første gang vedtaget af FN's generalforsamling i 1986, bekræftet af FN's menneskerettighedskonference i Wien 1993, og som indgår som et af 27 principper vedtaget af FN's bæredygtighedskonference i Rio i 1992. At Danmark eksplicit fremhæver retten til udvikling i en ny strategi, vil være et godt signal i forhandlingsprocessen op til FN's Rio+20-konference, der afholdes i juni 2012.

Der henvises i udkastet til, at Danmark vil støtte op om mekanismer, som adresserer folkedrab, forbrydelser mod menneskeheden og andre grove menneskerettighedsovergreb. Formuleringen ligger i tråd med FN's princip om "Responsibility to Protect" (R2P), som Danmark var med til at sikre vedtagelsen af, men der henvises kun direkte til Den Internationale Straffedomstol (ICC) – udkastet bør direkte nævne R2P i denne kontekst.

I udkastet fremhæves, at der også kræves "informerede og handlekraftige borgere og institutioner, der har mulighed for at indgå aktivt i samfundslivet og tage medansvar for samfundsudviklingen". Netop civilsamfundets medvirken i forhandlinger, beslutninger, implementering og monitorering er nødvendig, hvis der skal sikres en bæredygtig udvikling – ikke bare i udviklingslandene, som udkastet relaterer sig til, men også i vores del af verden. Vi noterer derfor med tilfredshed, at udkastet støtter et stærkt og uafhængigt civilsamfund. Dertil er det prisværdigt, at Danmark vil støtte "social dialog mellem regeringen, den private sektor og de faglige organisationer og arbejde for, at virksomheders bidrag til udvikling og fattigdomsbekæmpelse skærpes gennem indsatser, der kan styrke socialt ansvarlig virksomhedsadfærd i tråd med FN's Global Compact og med respekt for FN's retningslinjer for menneskerettigheder og erhvervsliv".

Danmark er engageret i at sikre en effektiv indsats i katastrofe- og konfliktområder, og at søge at undgå ukoordineret og/eller mangelfuld indsats af internationale private og offentlige aktører, hvorfor formuleringen om at Danmark vil "styrke samarbejdet med regionale og multilaterale organisationer, særligt FN, i skrøbelige og konfliktramte stater" er et godt udgangspunkt, men også her bør henvises til de private aktører, udover i et senere afsnit, hvor der skrives: "I vores samarbejde med humanitære organisationer vil vi i stigende grad stille krav om, at de lever op til standarder for humanitær ansvarlighed og tilstrækkelig økonomisk og administrativ kapacitet."

FN-forbundet den 21. april 2012